

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 30.—	celo leto naprej . . . K 34.—
pol leta 15.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 7-50	celo leto naprej K 40.—
na mesec 2-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 35.

Ishaja vsak dan zvečer izvenomil nedeljo in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zalivale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpostavitve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj

celo leto naprej K 28.—	četrt leta 2-30
pol leta 14.—	na mesec

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Besede in dejanja.

Dva meseca sta že minula, odkar je bil sklican dunajski parlament. Velike zmage so dosegli v zadnjem zasedanju Slovani, zlasti Jugoslovani. Vsaj tako se je zadrževalo in tako je izgledalo. Naši poslanci so strmo glavo Clama in cel njegov kabinet. Danes pa smo zopet tam, kjer smo bili pred dvema mesecema. Ministrski predsednik je menjal ime, sicer je ostalo vse pri starem. Isti kurz traja naprej na Dunaju, isti pri nas na jugu. V Dalmaciji in Primorju umira naš narod še naprej gladu. Na Koroskem germanizirajo s potrjeno silo. Na Štajerskem uganja Ornič in njegova kompanija nemško - nacionalne orgije. Na Kranjskem vlada nemški Volksrat.

Danes se hočemo pečati s slučajem, ki je karakterističen za razmere, v katerih živimo. Na ljubljanski realki je bilo razpisano po odhodu vladnega svetnika Junowicza ravnateljsko mesto. 15 let je vlada odlašala rešitev tega vprašanja. 15 ali 16 let je menda Junowicz del časa služil, kakor je imel služiti, samo da bi nemški Volksrat dočkal ugoden čas, v katerem bi bilo mogoče zasesti ravnateljsko mesto ljubljanske realke z nemškim nacionalcem. Čakali bi ugodnega trenutka morda še par let, da se ni Junowicz vsega naveličal, vrgel ravnateljstvo od sebe ter odšel.

Nedeljska »Tagespost« prinaša vest, da se je deželni šolski svet v svoji zadnji seji pečal z oddajo ravnateljskega mesta na ljubljanski realki. Pripominja, da ostane, »kakor se čuje, pri dosedanjem nacionalnem posestnem stanju«. Dognali smo, da vsebuje to poročilo nekaj resnice. Pri deželni vladi je namreč obveljal komando nemškega Volksrata in deželna vlada je predložila v seji deželnega šolskega sveta za ravnateljsko mesto na ljubljanski realki popolnoma nemško - nacionalni terni. Na prvem mestu predlaga Tertnik, na drugem mestu Achitsch, na tretjem Swoboda. Tertnik je po rojstvu ljubljanski Slovenec, ki se je pozneje prelevil v Karniolca in zagrizel v nemško - nacionalno propagando. Tertnik je kandidat radikalnega krila v nemškem Volksratu. Achitsch ne zna nobene besedice slovensko. Swoboda govo-

ri slovensko za silo s svojo kuharico, v javnosti pa sam izjavlja, da ne zna slovensko.

Ljubljanska realka namreč ni nemški zavod. Že po številu Slovencev je to razvidno. V zadnjih 20 letih je bilo razmerje slovenskih učencev proti nemškim, kakor 3 : 2. V zadnjih 10 letih se je to razmerje spremenilo v 2 : 1, v prav zadnjih letih pa celo v razmerje 2 $\frac{1}{2}$: 1.

V šolskem letu 1898/99 je bilo na realki 181 + 3 Slovencev in 170 + 9 Nemcev, deset let pozneje 1908/09 še 277 + 5 Slovencev in 201 + 1 Nemec, od takrat pa je število slovenskih dijakov neprestano raslo, število nemških pa polagoma padalo: l. 1910/11 so Nemci padli za vedno pod 200 (194 + 1). Slovenci pa prekoračili tretjo stotino (301 + 2), diferenca je postajala od leta do leta večja in je znašala koncem leta 1916/17 več kot tristo (190 : 491), to se pravi, na 100 slovenskih dijakov je prišlo na realki le 40 Nemcev!

A niti to razmerje ni naravno, marveč silno umetno, kajti ljubljanska realka je za slovenske otroke potujočevalnica prve vrste. Največji kontingent nemških učencev ljubljanske realke se rekrutira iz šulvereinske šole, katero obiskujejo neprisliljeni sinovi priseljenih uradnikov in v Ljubljani se nahajajočih častnikov, prisiljeni pa tudi sinovi velikega števila slovenskih siromakov, železničarjev, različnih slug in uslužbencev nemških podjetij, s pritiskom vseh nemških predstojnikov, trgovcev, tovarnarjev itd. in navadno tudi z denarno podporo.

Ta ribolov se prične že pri otroškem vrtcu Schulvereina, odkoder gre pot slovenskega otroka v šulvereinsko ljudsko šolo in potem konsekvntno tudi v nemški a - oddelke realke. Manjši kontingent učencev nemškega razreda realke prihaja iz mestne nemške deške šole, katero obiskuje pretežna večina učencev s slovenskim materinim jezikom. So to otroci nezavednih in gospodarsko odvisnih staršev. Če pridejo starši takega učenca vpisati na ljubljansko realko, jih vpraša ravnatelj: »Nicht wahr, in die deutsche Abteilung? Er besuchte ja die deutsche Volksschule!« Istočasno je fantič že vpisan za Nemca v oddelku a. Tako pride vsako leto večje

število Slovencev v nemški razred, kjer se jim nasilno vpiše nemščina za materinščino. Podobna je praksa na nemški gimnaziji v Ljubljani, četudi v manjši meri. Vzlic temu pa imata ljubljanska realka (nemški a - razred) in nemška gimnazija skupaj povprečno le po 47 učencev v enem letniku (ljubljanska nemška gimnazija ima ves čas svojega obstoja povprečno v vsakem letniku le po 20 učencev, takozvani nemški a - oddelki na realki pa po 27 učencev), kar ne dosega niti določenega maksimuma (50 učencev) z a en sam razred. Kranjski Nemci, ki ne tvorijo niti 5% prebivalstva v deželi, naj bi imeli kar tri srednje državne šole! Ako bi se namesto vseh treh zavodov napravila za Nemce ena sama realna gimnazija — najboljša v Kočevju — bi daleko zadostalo vsem njihovim potrebam in bilo bi docela pravično.

Ljubljanska realka pa ni le po številu učencev slovenski zavod, marveč je tudi po učnem jeziku toliko slovenski zavod, kolikor so bile vse slovenske gimnazije na Kranjskem pred preuredbo. Na podlagi ministrske odredbe se poučuje verouk v prvem in drugem razredu ljubljanske realke slovensko. Učni jezik za oblativno slovenščino je, na celi realki slovenski. Predpisana je in se tudi faktično poučajo učencem v vseh razredih poleg druge tudi slovenska terminologija. Zanimivo je tudi, da je ministrska odredba iz l. 1871. normirala ustanovitev slovenskih vzporednic v prvem in drugem razredu s popolnim slovenskim učnim jezikom v vseh predmetih. Da je zavod namenjen Slovincem, je torej jasno. Če ljubljanska realka danes ni še šola, ki bi odgovarjala potrebam naše mladine, še ni to vzrok, da bi smeli ta zavod reklamirati zase Nemci. Baš zato, ker je sramota za naš narod, da bi še naprej v osrčju našega ozemlja trpeli tak unikum, kakršen je s pedagoškega stališča, ljubljanska realka, moramo z vso odločnostjo protestirati proti vsotljenju Nemcev, ki hočejo zasesti ravnateljsko mesto z nemškim nacionalcem.

V ostalem, ako bi priznali argument »posestnega stanja« — česar pa na svoji zemlji nikdar ne storimo, — kje pa je »nemško posestno stanje«? Prvi ravnatelj ljubljanske realke je bil Slovenec Miha Petercel, drugi je bil Slovenec Tomaž Šraj, kot tretji mu je sledil Schneller s Češkega, četrti Čeh Mrhalj z Moravskega. Kot peti je prišel na ravnateljsko mesto ljubljanske realke

Rusin Junowicz. Brezdvomno je bilo za njegovo imenovanje — Junowicz je spisal svoj čas rusinsko stenografijo — zelo merodajno, da je bil več vsaj slovenskega, če že ne slovenskega jezika. Če je Junowicz postal pozneje renegat, še ne sledi, da bi moral biti njegov naslednik tudi renegat.

Čudno se nam tudi zdi, kako more »Tagespost« trditi, da bo varovano »nemško posestno stanje«. Nemško - nacionalni predlog deželne vlade je vendar propadel, ker je dobil v deželnem šolskem svetu le par glasov. Z večino glasov je bil sprejet terno Slovenske ljudske stranke. Obe slovenski stranki sta na prvem mestu predlagali istega kandidata, dosedanjega ravnatelja idrijske realke. Nele za čast slovenskih političnih strank, marveč za čast vsega našega naroda gre, ko zahtevamo, da dobi ravnateljsko mesto na ljubljanski realki Slovenec. Na našem ozemlju ne priznavamo Nemcem posestnega stanja! Vsa uradniška mesta so nam po germanizaciji izrgana iz naših rok! Če se naša deželna vlada tega danes še ne zaveda, se bo zavedala v par mesecih.

Služaj ljubljanske realke je tako karakterističen za nemško - nacionalno birokracijo, kakor le kaj. Ta služaj govori cele knjige in naša jugoslovanska delegacija iz njega lahko povzame, koliko so vredne sladke besede, koncesije in vabe, ki jih ji nudi dunajski vlada. Čemu se kompromitirati pred svetom? Čemu dolga in brezplodna pogajanja? Nemci in Madžari zasmehujejo naše zahteve: prostovoljno in v pravem razumevanju položaja nam ne dajo ničesar. Mi pa smo v vojni ozdraveli, minila nas je narodna melanholija. To naj naši voditelji tudi na Dunaju upoštevajo. Narod noče ponižnosti in vdanosti v voljo božjo, temveč hoče, da pokažejo njega voditelji trdno in neizprosno voljo, obračunati s tiranstvom in izvojevati zadoščenje in pravico. Pravijo, da se bo sedaj na Dunaju razpravljalo o velikih ciljih. Vprašamo, kako, če vlada in Nemci niti v malenkostih ne pokažejo nikakega razumevanja za velike interese države. Če nam v tem času na slovenski zavod vsiljujejo nemško - nacionalne agitatorje, je pač težko z njimi govoriti o bodoči svobodi in enakopravnosti narodov v državi, Jugoslovanski poslanci, bodite odločni, nevpogljivi in brezobzirni!

Stališče Jugoslovanskega kluba.

g Dunaj, 7. avgusta.

Napovedana seja parlamentarne komisije Jugoslovanskega kluba se je vršila danes ob 11. dopoldne. — Predsedoval je klubu načelnik dr. Korošec in so se je udeležili še naslednji poslanci: Fon, dr. Krek, dr. Laginja, vitez Pogačnik, dr. Rybář in dr. Smolaka. — Kot ljubja gosta sta bila navzoča tudi predsednika bivšega bosansko-hercegovega sabora dr. Sunarić in dr. Dimović.

Ta velepomembna seja je trajala do 2. popoldne, nato je bila prekinjena in se je nadaljevala ob pol 4.

Iz seje sem izvedel sledeče podrobnosti:

Parlamentarna komisija je najprej jasno in določno naglasila, da Jugoslovanski klub vztraja dosledno na svoji deklaraciji z dne 30. maja 1917. Od načel v tej izjavi, ki tvorijo naš jugoslovanski državni program, ne odstopi Jugoslovanski klub nikdar in pod kakimi pogoji ali morebitnimi pritiski. Ako so nemški listi v odsotnosti kluba in tudi le parlamentarne komisije ali predsedstva pisarili vse mogoče trditve o vstopu v vlado ali sodelovanju pri takozvani delovni večini, so bile vse to le izrodki fantazije in prazne kombinacije. Jugoslovanski klub ni dal za vse tako pisarenje prav nikakega povoda.

Velik del današnjih razprav so zavzele neustavne razmere v Bosni in Hercegovini. Prisotna gosta iz Sarajeva sta mogla potrditi, da se v teh dveh deželah ni še prav nič spremenilo na bolje, da vlada tam še popoln absolutizem, da je moral deželni šef generalni polkovnik Sarkotić priznati vsestranske slabe posledice takega nevdržnega položaja. Od dobrohotnih sprememb v položaju v teh dveh naših jugoslovanskih deželah bo mnogo zavisno tudi razmerje jugoslovanske parlamentarne delegacije do avstrijske in skupne vlade. Smatra se torej za neobhodno potrebno, da se za uveljavitev neke gotovše podlage v prid označenemu razmerju čim prej ugotovi zahtevam Jugoslovanskega kluba, označenim v tozadnjih interpellacijah v poslanski zbornici sami in v njenih odsekih.

Kakor v Bosni in Hercegovini, tako tudi v ostalih jugoslovanskih deželah avstrijske državne polovice ne opažamo še prav nikakih

LISTEK.

O tarifnih in živinski kupitij.

Luigi Calco.

(Konec.)

Se bolj se je pa zavzela za mojo kupčijo kravja hišina. Ta je dala najprvo prav gospodinj. Potem je pa pristavila, da voliček ni prav nič priča, ker ni ne za rejo, ne za vožnjo. Vsak drugi bi bil tako žival, ki samo žre, že davno dal iz hleva.

Združeni sili obeh žensk posrečilo se je končno le odpeti očeta Porento in ga omehčati. Povem vam, da smo se prav kmalu potem zmečili za volička. Pa še prav po ceni sem ga zastrigel. Iz same hvaležnosti izpraznil sem na to do čistega svoje žepe in zložil na mizo, kar je bilo v njih. Ko so ležali na mizi kava, sladkor, smotke, tobak in še marsikaj drugega dobrega, sem se možko odrezal, da je to vse za hišo. To bi morali videti Porentove, kako so se začeli cediti same prijaznosti. Čudil sem se, da me obe ženski niste

začeli kar pred očetom Porento objemati.

Hišna gospodinja je izginila na to malo iz hiše, za njo pa še kravja hišina. Čez kratek čas sta se vrnila. Imele sta obe polne roke. Kar sta prinesle, zložile sta na mizo. Naravnost ostrmel sem. Pred menoj na mizi je bila vrečica z belo moko, zraven nje vrečica z ajdovo moko, poleg te piskrček z najlepšo mastjo, zraven njega zopet piskrček z rumenim maslom in še marsikaj drugega. Hišna gospodinja je pa rekla prav prijazno:

»To je pa za vas. Vem, da vam gre sedaj v mestih bolj trda za živč. Zato sem vam prinesla mal po boljše, da ga boste nesli domov svoji ženi. Saj si lahko mislim, kako se imata rada. Nič se ne zahvaljujte, saj ni bog ve koliko. Nam se pa tudi posebno ne pozna, saj imamo pri naši hiši vsega dovolj, invala bogu!«

Tako je prijazno govorila hišna gospodinja, ki se mi sedaj ni zdela več tako grda in umazana kot prej. Seveda nisem hotel zaostati za Porentovimi. Pred kravjo hišino sem porinil bankovec za dvajset kron z besedami, da naj skoči po dva šte-

fana vina, da bomo volička malo zalili.

To se je tudi zgodilo. Ženska se je kaj hitro vrnila z vinom, denarja mi pa ni nič prinesla nazaj, ker je vsega izdala za vino. Pri zalivanju smo rekli marsikatero pametno o hudih časih, ki tarejo kmeta in mestne ljudi. Ostali smo skupaj v prijaznem pomenku, dokler je bilo kaj moče v steklenici. Kakor je bil neprijeten moj prihod v Porentovo hišo, tako prisrčno je bilo slovo iz hiše.

Še več!

Oče Porenta in njegova žena sta me spremila skoro do mesta, kravja hišina pa prav do mojega doma. Oče Porenta je prav pridno pogledal volička, ženski sta mi pa nesli tiste dobre stvari, ki so bile poprej zložene za me na Porentovi mizi.

Malo pred mestom smo se prijazno razšli. Hišna gospodinja mi je za slovo pošepnila na uho, da naj se kmalu zopet oglasim pri njih in kaj prinesem, češ, da se tudi jaz potem ne bom vrnil praznih rok domov.

Ko me je pred mojim domom zapuščala kravja hišina, se mi je prav sramežljivo namrdnila, sekič, da pod njenim oknom že dolgo zeleni trava. Ne vem, kaj je hotela reči s

tem stara pokora. Zakolnem se vam pa brez greha, da zavoljo mene ta trava ne bo pohojena.

Tako sem zastrigel danes zjutraj volička. Pri svoji najmanj skrhan sekiri vam pa lahko rečem, da sem prav zadovoljen s to kupčijo.

Tako je končal mesar Kašman svoje pripovedovanje. Ves zaverovan sem ga poslušal. Naravnost sline so se mi pa pocedile, ko je govoril o tistih dobrih stvareh, ki jih je prinesel domov svoji ženi. Še danes se mi skomina po njih.

Molk, ki je nastal po mesarjevi povesti, prekinil je krojač Anton Kalan z vprašanjem:

»Kdo pa je tista šivanka pri mizi v kotu, ki vleče na ušesa vsako besedo? Kaj pa išče pri nas ta strgana cunjica?«

Ta krojačeva vprašanja so dala mesarju Kašmanu povod, da je dal svojim notranjim čutilom duška s pristranskimi besedami:

»Kdo vleče na ušesa? Pri svoji sekiri mesarici se vam zakolnem, da ga bom pri ti priči zaklal in dejal iz kože!«

Tem prisrčnim besedam je sledilo iz mesarjevih ust še par sto hudicev na zeleni trati in drugih podob-

nih ocvirkov pristno slovenskega kova.

Povem vam, čeprav ne posebno rad, da so me prisrčne mesarjeve besede in njegovi hudici najprvo pošteno pogreli. Takoj na to me je pa nekaj zazeblo. Tisti hip sem pa tudi začutil, kako mi je neka stvar skočila iz prsi v hlače.

K sreči se je takoj za mesarjem oglasil kovač Pokorn in dejal:

Ne bodi siten, bodi rajši pаметen, saj star si že dovolj! Ali ne vidiš, Matiček, da tisti meh pri mizi v kotu noče nobenemu nič žalega? Ali ne vidiš, da je ves obvezan? Če si pa danes že tako nasajen, pa se doma malo postavi. Premikasti doma svojo poljansko pokoro tako, da je najmanj deset tednov ne bo iz hiše.

Te pomirilive besede kovača Pokorna so vidno potolažile mesarsko klado. Vzlic vsemu temu se mi pa svetovni položaj ni zdel več popolnoma varen. Ob pravem času sem sem se spomnil tistih sunkov in bunk, ki so mi jih ravno ti možje zapisali svoje dni na moj hrbet.

Zato sem tiho vstal, plačal v svoji svoj račun in se podal peš na postajo. Ker je bilo zunaj precej gorko, vzel sem si robec raz obraz,

*** Plemstvo naj bo vir davkov.** Francoski častnik Manveset se je posvetil posebnemu stroki: dela propagando, naj se naloži poseben davek na plemstvo in na izredne naslove. Stari francoski kralji so podeljevali plemstvo tudi za denar. Kralj Ludovik XIV. si je na ta način pridobil kakih 20 milijonov frankov. Prav zaradi lepih dobičkov, ki jih je dajalo podeljevanje plemstva, so kralji zelo pazili, da si nihče sam prilastil kakšnega plemškega naslova. Francozi so plemstvo že dvakrat popolnoma odpravili, leta 1790. in leta 1848., pri ustanovitvi republike leta 1871., pa so razveljavili sploh vse naslove. Posledica tega je, da si lahko vsak sam podeli naslove in plemstva. Do čim je bilo leta 1789. na Francoskem 80.000 plemičev, izmed katerih pa je lepo število izgubilo v dobi revolucije glave ali so pobegnili v inozemstvo, je danes na Francoskem kakih 250.000 plemičev. Med njimi je vsaj 100.000 takih, ki so si sami podelili plemstvo. Zato ni treba drugega, kakor da si da kdo natisniti vizitice in se tako imenuje kakor mu ugaja. Pred oblastvi se mora seveda vsakdo imenovati s svojim pravim imenom, a privatno si lahko doda kakoršenkoli hoče naslov. V Parizu je vse polno grofov in baronov, nekdanjih natakarijev in brivcev, ki so slučajno obogatili. Tudi nemški Židje zelo ljubijo bobneča francoska plemenska imenovanja, in je na Francoskem radi tega še vse polno grofov, ki jim je ta naslov podelil papež, seveda za primeren denar. Zgoraj imenovani častnikar se zdaj bori za to, naj bi država naložila poseben davek na vse plemške naslove, naj so pristni ali ne in reči se mora, da zasluži njegovo prizadevanje vse simpatije. V času enakosti in demokratizma naj plača primerne zneske, kdor se hoče z naslovi povzdigovati nad druge ljudi.

*** Mohamedanci v kristjanskih državah.** V sedanjo vojno so zapleteni tudi mohamedanci in sicer jih je dobil razen v turški armadi tudi v drugih armadah. Kakor kristjani, tako slavljajo v tej vojni tudi mohamedanci svoje sovornike. Z ozirom na to je času primerno, če pogledamo, kako se godi Mohamedancem v kristjanskih državah. Na Ruskem živi 14 milijonov mohamedancev, ki so največ tatarskega rodu. Tudi že pred revolucijo so imeli mohamedanci na Ruskem popolnoma iste pravice kakor vsi drugi prebivalci nepravoslavne vere. Za Mohamedance ni nikakih izjemnih postav in so imeli svoje zastopnike v dumi, v zemstvih in v občinskih zastopih. Le gotove državne službe jim niso bile pristopne. Vrh tega so imeli svoja posebna mohamedanska sodišča za vse stvari, ki jih je soditi po mohamedanskem pravu. Tudi v Bolgariji, v Grški in v Srbiji je bila Mohamedancein priznana popolna ravnopravnost. V Bolgariji je bilo leta 1910. nad 500.000 Mohamedancev, to je 4¹/₂ odstotkov, v Grški le 2 odstotka, v Srbiji pa še manj. To je bilo v balkanskih državah uvedeno na podlagi sklepa berlinskega kongresa, kateri sklep določa popolno ravnopravnost Mohamedancev s kristjani. V Bosni in v Hercegovini je bilo po štetju iz 1912. leta 1.898.044 prebivalcev in med njimi 612.137 Mohamedancev. Tudi v teh deželah so imeli

Mohamedanci popolno ravnopravnost s katoličani in s pravoslavnimi; imeli so v deželni zboru 29 po kurijah voljenih poslancev, svoja mohamedanska sodišča za nasledstvene in zakonske zadeve, samostojno upravo svojega cerkvenega premoženja in bili sploh v vseh oziirih deželni najvišje podpore od strani vlade. V Egiptu prebiva poleg 700.000 Koptov in kakih 200.000 Evropejcev nad 10 milijonov Mohamedancev. Vsa proročanja, da nastane v Egiptu mohamedanska vstaja proti Angležem, so se izjalovila. Predno so se Angleži polastili Egipta, so uživali Evropejci v Egiptu posebne privilegije; niti davkov niso plačevali. Angleži so temu naredili konec. Lord Cromer je v času od leta 1886. do 1892. uvedel v Egiptu znamenite reforme. Uveljavil je načelo popolne ravnopravnosti in odpravil strašno tlako, ki so jo morali stoletja delati mohamedanski Felaha, odpravil je namreč prisilno čiščenje kanalov Nila. To delo je moralo vsako leto opravljati 202.000 Felahov brezplačno in to delo je trajalo vsako leto sto dni. Zdaj se to delo plačuje in znašajo letni stroški 26 milijonov kron. Felaha so dobili velikanski razslužek. V zakonodajnem zastopstvu, ki šteje 83 članov, je 66 izvoljenih poslancev, vsi so Mohamedanci — 17 pa od vlade imenovanih. Glavno načelo angleške uprave v Egiptu je popolno uvaževanje domačega elementa. — V Alžirju se godi Mohamedancem slabo, plačevati morajo sicer ne prebude, a posebne davke in opravljati za državo gotova dela, katerih so Evropejci oproščeni. Tudi so za domačine ustanovljena posebna sodišča. Indija ima vsega skupaj blizu 400 milijonov prebivalcev in med njimi 63 milijonov Mohamedancev. Angleška vlada se v Indiji še bolj zavzema za izvršitev načela popolne ravnopravnosti kakor v Egiptu. Leta 1909. je bila v Indiji uvedena ustavnost. Domačini so dobili svoje posebno postavočno zastopstvo, v katerem imajo odlično zastopstvo tudi Mohamedanci. Ravno tako je vlada postavno določila, da imajo Mohamedanci v ministrstvih in v najvišjem svetu za Indijo, »Concil of India« svoje zastopnike. Iz navedenega izhaja, da žive Mohamedanci v vseh državah, izvzemši Alžir, v popolnoma rednih političnih razmerah in so popolnoma ravnopravni in ravnoredni državljani.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali: Za „Ciril Metodovo družbo“ Fran Kutni iz Postojne 110 K, nabrano v gostilni Durjavi v Rakitniku ob priliki fantovščine g. Frana Bajca asist. j. ž. med tovariši in prijatelji želeč mu iz vsega srca najboljšo. Vekoslav Bizjak iz Trebnjega 47 K, nabrano na poslovilnem večeru g. davkarja Vencaja na Vel. Lok. Jože Hren žel. ur. iz Rožne doline K 250, mes. prispevka. Vesela družba recte „Peter Skala“ 20 K. Ob priliki poroke Simonetka iz Iderge v najnovejši ljublj. kavarni in oštariji na St. Jakobskem mostu in A. Beg iz Judenburga K 40-01 s sledečim spremestvom: Slovenci so dobre naravi. Povsod se prav hitro privadi. Najljubše pa mu je ozračje. Kjer živi, govori po domače. Zato dolgočasnež, če bolj veseljak. „Zašajta“ v Judenburgu jo K Micki v „Svinjak“ Tam so nedavno srno žrli (Prav po ceni je bila) Dragoša so zahval'vali,

Jed po kranjsko zalivali. Ker račna je izostal. Vsa za „Družbo“ daroval.

Skupej 219 51 K.

Za „vdove in sirote kranjskih vojakov“ Stefan Mihelič kavarna „Central“ v Ljubljani 40 K ob priliki odhoda prij. g. Fr. Anžiča mesarja na Poljanski cesti na fronto. Za „Zavod za v vojni ostarele vojake“ Ivan Nabergoj iz Proseka 10 K, mesto venca umrle svakinje „Ivanke“. Srčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“

Lepo meblovana soba

za 1 ali 2 dame, katere se čez dan ne nahajata doma, se takoj sprejme. Ponudbe pod „M. S. 2586“ na uprav. »Slov. Naroda«.

Dva vajenca za tapetnisko obrt

sprejme tvrdka 2617

J. J. NAGLAS v Ljubljani.

Zamaške

nove in stare, kupi vsake množino tvrdka „Ljubljanska industrija probkovi zamaškov JELAČIN & Ko, Ljubljana.“ 2278

Vinski kamen

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suhe sadije, smrekove storže, sploh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinake sede in vse vrste praznih vreč, kupi vsake množino po najvišjih cenah veletrgovina 2432

Anton Kolenc, Celje.

Blaž Jančar

pleskarski mojster

več let pri tvrdki Eberl, se priporoča slavnemu občinstvu kot invalid za 2215

stavnena in pohištvena

pleskarska dela.

Delavnica: Oražem, Breg št. 6.

Komik dr. ing. Hirsch, Olomuc. Ke-mično-tehnična preiskava je izpricala, da je „Seydlin“ prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

Prodaja anonadstropna nova: VILA.

Kje. pove uprav. »Slov. Naroda«.

2615

Absolventinja

ki je dovršila trgovski tečaj z odliko, veča vseh kontorskih del, slovensko in nemško stenografijo ter strojopisja, želi službenega mesta v kakšni pisarni, gre tudi na deželo. 2616

Kdo. pove uprav. »Slov. Naroda«.

2-3 meblovane solmnoležne

SOBE

če možno s kuhinjo, išče proti dobri plači zakonski par brez otrok za sredo avgusta ali 1. septembra. Ponudbe pod „Stranka brez otrok 2595“ na uprav. »Slovenskega Naroda«.

Kot učenka

želi vstopiti v prodajalno z mešanimi ali manufakturnimi blagom deklica, stara 14 let dovršila je prav dobro štiri razrede štirirazredne ljudske šole. Pogoje pove Ivan Menojedec, kovaški mojster, Ceranica pri Raketu. 2612

Izkušen krojaški pomočnik

išče dela in sicer po pošti, na dom, ker s hravo in stanovanjem je preskrbljen. Priporoča se vsem cenjenim civilnim, kakor vojaškim mojstrom. 2609

Naslov se izve v upravi »Slov. Naroda«.

Pouk v igranju na citre

daje izredno izurjen citrar-dijak s popolnim znanjem Cusleino, Paschingerjeve, Kobeltove, Mayerjeve in Koželjskega šole, ter z dveletno prakso v poučevanju. Poučevati hodi na dom. — Honorar za uro znaša 1 K. Ponudbe pod „Zithermeister/2601“ na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Gospod, ljubitelj prirode, v stalni službi, vojaše prost, s pravico do pokojnine, zmožen vodstva trgovine in kmetijstva, želi znanja sorodne dušegospice ali mlajše vdove, ki bi imela trgovino, posestvo ali primerno doto v surho ženitve. 2548

Le resne ponudbe na upr. »Sl. Nar.« pod „Rodčnost 2549“.

Odda se takoj ali kasneje večja množina jabolok, lesnega oglja, drv (metrov), čebule, suhih gob, suhega sadija in češpelj, itd.

Franko postaja Straza-Toplice. Cenjene ponudbe na Jos. Zarc. pošta Dvor pri Žužemberku, Dolenjsko. 2611

Porcelan, steklo

ter email. kuhinjsko posodo razpošilja dokler kaj zaloge

Osvald Dobeic,

Ljubljana, Martinova ces. 15. 2461

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin Rila balzam ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših kurjih očen, bradavic, obličancev. Cena lončku z jamstvenim pismom 1.75 K, 3 lončki K 4-50, 6 lončkov K 7.50. Na stotine zahvalnih pism in priznanj. Komeny, — Košice (Kassa) Postfach 1 12/307, Ograko. 3663

Trgovci! Gostilničarji!

KOCKE za juho!

zelo dobre vrste, 1000 za 27 K, Najboljše kocke za golaš, 1000 kock 40 K. Najboljše kocke za kisel-juho, 1000 kock 40 K. pošilja proti povzetju ali predplačilu tvrdka IVAN UREK, Ljubljana, Mostni trg št. 13. 2596

Po uporabi Vašega crema

VUNOME

prepričala sem se, da je nepotrebno rabiti druge creme, ko je vendar „Vunome“ preparat, ki ima vse izborne lastnosti, kozmetične in higijenične. Pronica hitro kožo in ohrani jo pred škodljivimi vplivi vremena.

Združka Baldeva članica mest. gled. na Kral. Vinogradih. Izdejuje: Laboratorij Hra, Praga-Pravice, Malek. ul. 35, tel. 6443. Veliki lonček 3 K, srednji K 1-50, za poskušanje 60 vin. — Pošilja se po pošti proti poslatvi zneska z dodatkom 60 vinarjev za porto.

Zaloga v Ljubljani: Lekarna U. Pl. Trnkoczy. 3084-VI

Kuharica spretna, srednje starosti, se sprejme takoj. 2573

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Gramofon dobro ohranjen,

se kupi. — Ponudbe na

naslov L. KREMA, fotograf, Ljubljana, Franca Jožela c. 3.

V mestnem logu ljubljanskem se prodaja različna množina smrekovih vej in vrhov za kurjavo in stelo. Pozneje tudi hrastovih. — Poizve se pri čuvaju Gorenc, Trnovo št. 20. 2574

Stanovanje se išče za november

z eno ali dvema sobama in kuhinjo. — Naslov pove upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Dva lepa konja

za vsako delo zmožna, po 8 let stara ima na prodaj Božidar Kastelic v Mateniji, Istra. Cena po dogovoru. 2608

Trgovski pomočnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se sprejme takoj pri konzumnem duštvu v Bropi, kamor so nasloviti tozadevne prošnje. 2580

Gospodinja

izurjena v šivanju, želi primerno službo pri boljši rodbini ali v kakšni trgovini. Ponudbe pod „Šivilja/2602“ na uprav. »Slovenskega Naroda«.

Sprejme se ključavničarski vajenec.

Glince št. 9. 2614

Železna blagajna.

Ponudbe pod „Blagajna/2600“ na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Plačilna natakarica

dobro izveščana v kavarniški obrti, se takoj sprejme: Kavarna „Central“, štelan Miholič v Ljubljani, Sv. Petra nasip.

Stranka brez otrok, išče stanovanje

z eno ali dvema sobama in kuhinjo, za 15. t. m. ali 1. septembrom. 2603

Ponudbe pod „150/2503“ na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Deček

14 let star, slovenskih starišev iz Trsta, krepak ter govori slovensko nemško in italijansko, bi se rad izučil ključavničarske obrti (mehanik), prednost tam kjer bi zahajal v obrtno šolo. — Naslov pove upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Hiša

se prodaja, s svinjakom in vrhom v prometnem kraju na Sp. Stajerskem. Naslov pove upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Zastopniki in potniki

se iščejo za stvar, ki se vsak dan rabl. Ponudbe pod „R. M. 1894/2564“ na uprav. »Slov. Naroda«.

Hlapec

se takoj sprejme, ki se razume pri poljedelstvu in konjih. Več se poizve pri Mariji Jelenič, Ljubljana, Stara pot št. 1, (pri Majarončku). 2554

Salonska garnitura

dobro ohranjena, se takoj prodaja, zaradi pomanjkanja prostora. Kje. pove upravništvu »Slov. Naroda«.

Probkove zamaške

stare, že rabljene ali nove in odpadke iz plativine kupuje A. KOHN, Praga, Karlín 496. 2578

Lasne kite

najboljše kakovosti po 8, 10, 12, 14 in 16 kron; lasne podloge Krepp ali Python in lasne mrežice v vseh barvah; „NERIL“ barva za laso in brado od Dr. Drallea rjava, temnorjava ali črna po 2 in 4 K itd., vse še solidno, zanesljivo blago priporoča

Štefan Strmolič

Ljubljana, Pod Trančo št. 1. Pozor! Zaradi vpočitavanja v vojaško službo je lokalni odprt samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 1/2 in v nedeljo od 9 do 11 ure dopoldan.

Zahvala.

Za tolažilive obiske, za častno spremstvo in izraženo sočutje povodom smrti naše nad vse ljubljene soproge, odnosno matere, tete, sestre in hčere, gospe

Ana Favai Ane Favai

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo, zlasti darovalcem krasnega cvetja.

LJUBLJANA, 7. avgusta 1917.

Zalujoči ostali.

160

Ana Favai

4. t. m. po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 30. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se je vršil

6. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Šiški, Kolodvorska cesta 143, na pokopališče k sv. Križu.

LJUBLJANA, 7. avgusta 1917.

Kuverte s firmo **Narodna tiskarna.**

Vojna zveza kranjskih konzumnih zavodov in konzumnih društev R. Z. Z. O. Z., Ljubljana, Franca Jožeta cesta 5
razpisuje s tem
službo pisarniškega ravnatelja.

Reflektanti, ki so povsem trgovsko izobraženi, naj pošljejo svoje oferte na predsedstvo do 15. avgusta t. l.

ČEBULA — ČESEN

Makovsko-ogrsko pokrajinsko veleprodajno kakovost, dobro dozorel, trpečen za zimsko mesec oddaja in razpisuje v vsaki množini od 100 kg dalje (prevoza prosto tudi izven Kranjske dežele) na trgovce, zavode in bolnice, takoj ter v teku meseca avgusta po v primeru postavno ogrske vlade maksimiranih cen, prosto Ljubljana, solidno kalkulir. v vrečah po 50 kg franko vreče, veletrgovina

IV. A. Hartmanna nasl. Avg. Tomažič, Ljubljana.

Kostanjev les

od 1 m dolgosti, 10 cm debelosti naprej v deblih in pole-
nih kupi po najvišji ceni tvrdka:

J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

Št. 10.803

2607

Razpis ustanove.

Od prihodnjega šolskega leta je oddati obe mesti ljubljanske občinske ustanove za obiskovanje kake državne obrtne šole, vsako mesto po 250 K na leto.

Pravico do te ustanove imajo moški in ženski prosilci in sicer najprej v Ljubljano pristojni, če pa takih ni, sploh prosilci, ki imajo domovinsko pravico v kaki občini na Kranjskem.

Uživanje ustanove je omejeno na pravilno učno dobo.

Z domovinskim listom, zadnjim šolskim spričevalom in pri prosilcih, katerih rodbina ne biva v Ljubljani, tudi z občinskim potrdilom o premoženjskih pridobitnih in rodbinskih razmerah opremljene prošnje je vlagati do konca avgusta 1917 pri vloženem zapisniku mestnega magistrata.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 4. avgusta 1917.

Svoje častite odjemalce

vljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik

puškar in trgovec z orožjem
v Ljubljani.

C. in kr. dvorni založniki

A. ZANKL SINOVI

Ljubljana

Resljeva cesta 1.

Marjtin trg 1.

priporoča vse vrste oljnatih, suhih in
fasadnih barv, mavca, prašnega olja
za tla, strojnega olja, mast za usnje,
kolomaza, čopičev, steklarskega kleja
in vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Seznami na razpolago.

NA IZBIRNO pošilja tudi na deželo:

K. asne 2652

BLUZE plašče, jopice,
krila, kostume,
nočne halje, pe-
rilo, modne pred-
mete, športne kle-
buke in stoznike. Zelo solidna tvrdka:

M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Fine

otroške obleke
in krstne oprave.

Prej v **F. Batjel** Prej v
Gorici. Gorici.
Ljubljana, Stari trg št. 28.

Moška in ženska
dvokolesa
s staro pnevmatiko.

šivalni stroji, gramofoni,
električne žepne svetilke že
kompletne od 2 K.

Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce

Mehanična delavnica
na Starem trgu št. 11
v ščatičevi hiši poleg goriške kleti.

Adrija

fotomanufaktura drogerija,

Ljubljana,

Selenburgova ulica št. 5.

priporoča veliko zalogo

desinfekcijskih preparatov kakor:
Lysol, Lysoform, Kreolin, For-
malin, Formalinove pastilje,
karbolovo kislino, karbolovo apno
itd. itd.

Velika zaloga fotografskih
potrebščin in aparatov.

Najpopolnejše nadomestilo

za

ŠKROB

(štirko)

da se brez pranja, brez škrob-
ljenja ter brez likanja lahko
očisti vsak ovrtnik in manšete.

Dobiva se povsodi.

Glavna zaloga pri tvrdki

Milan Hočevar

Ljubljana

Sv. Petra cesta 23.

Istotam dobite

krtače za ribanje.

Na debelo!

Na debelo!

Baterije, svetiljke, žarnice.
Vido Bratovž, Ljubljana,
Stari trg šte. 4.

2214

Št. 10.726.

2613

Razpis.

Mestna občina ljubljanska namerava v kratkem pričeti **zgradbo cest-
nega kanala v Marmontovi ulici.** V ta namen se razpisujejo zemeljska,
manjša stavbna dela in pokladanje kameninastih cevi, katere dobavi mestna
občina sama. Glavni kanal je 140 m dolg.

Načrti, stavbni pogoji in drugi pripomočki so na ogled v mestnem stav-
bnem uradu v Lingarjevi ulici št. 1 v uradnih urah od 8. do 2. popoldne.
Pravilno opremljene ponudbe je v zapečatenem ovoju oddati v imenovanem
uradu najpozneje **do 16. avgusta opoldne.** Pred tem rokom je pri mestni
blagajni vložiti vadij, znašajoč 5%, ponudbene svote.

Z delom je pričeti nemudoma po oddaji.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 2. avgusta 1917.

Za vojaške obvezance

je sklenitev življenjskega zavarovanja pri c. kr. priv. zavar. družbi Avstrijski
Feniks najugodnejša, kajti vojna nevarnost je v zavarovanju **takoj v polnem
obsegu všteta**, ne da bi bilo k obitajni premiji potreba plačevati kake doklade.

Družba goji vsakovrstna življenjska zavarovanja po najnovejših kom-
binacijah in priznana nizkih tarifah.

Zastopniki in priložni stni posredovalci po vseh krajih sprejemajo se
pod prvovrstnimi pogoji.

Brezplačna in takojšnja pojasnila daje:

Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe
„AVSTRIJSKI FENIKS“

v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.

Za dame!

Za dame!

Najugodnejši nakup!

Prodajam radi velike zaloge bluze od navadne do
najfinišnega kroja

po znatno znižanih cenah.

Specijalna trgovina za bluze

Antonija Sitar, Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog K 55.000.000—
hipotečnih in občinskih posojil „ 30.600.000—
rezervnega zaklada „ 1.500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupitarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven
Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma
3/4% odplačevanju na dolg.

159

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.